

Niets zo spannend als luisteren naar verhalen. Of het moet zijn: zelf je verhaal vertellen. We vertellen elkaar verhalen over wat we hebben meegemaakt; over bijzondere ontmoetingen, over een grappig voorval, een moeilijke periode. We vertellen elkaar waar we naar verlangen, waar we op hopen en vaak komt dan ook aan het licht wie of wat we zo vreselijk missen. Het fijne van elkaar verhalen vertellen is de ontdekking doen dat je niet alleen bent met je gevoelens en ervaringen, dat er mensen zijn die zich in jou herkennen en in wie jij je kunt herkennen.

Levensverhalen

Christine Schlette

Van tijd tot tijd kan een mens de behoefte hebben om eens wat meer aandacht te geven aan wat hem bezighoudt en wat hij met zijn leven wil: Wat moet blijven en wat is ballast gebleken? Wel of niet een nieuwe richting inslaan? Om zulke vragen te onderzoeken gaat de een op pelgrimage en blijft de ander thuis.

Ieder mens heeft een persoonlijk verhaal, een levensverhaal. Als we ons levensverhaal vertellen gaan we vertellen over onze kindertijd, over onze ouders, over zussen en broers, vrienden en vriendinnen en andere belangrijke mensen en gebeurtenissen in ons leven, over school, over verliefd-zijn en grote liefdes, kinderen krijgen en klein-

kinderen, over verlies, misstappen en miskleunen, over dankbaarheid... Ons levensverhaal kan over alles gaan, het gaat namelijk over ons geleefde leven. Een basismodel voor het levensverhaal is te vinden in de vier evangeliën in de bijbel. Hierin worden de geboorte, het leven en de dood van Jezus Christus verhaald. Een leven als een weg die binnenvoert in het Koninkrijk van God. Opvallend is dat de vier evangeliën ondanks veel overeenkomsten in het verhaal ook ieder een eigen invalshoek hebben. Daarmee wordt het basisverhaal ook persoonlijk. Blijkbaar reageert iedere evangelist op zijn eigen manier. In ieder evangelie komt een andere Jezus tot leven.

En waar reageert men dan op? Een

levensverhaal is meer dan een opsomming van wat je hebt meegemaakt aan gebeurtenissen, is meer dan wat je hebt ervaren aan goede en kwade invloeden. Het gaat niet alleen om de buitenkant, om de vorm. Uiteindelijk geeft het verhaal een doorkijkje, naar de binnenkant dus, naar wie jij bent als persoon, naar hoe jij je mens-zijn in praktijk hebt gebracht, brengt en zal brengen. Hoe ga je om met de dingen van het leven, hoe vormen die jou? We zijn zelf de verteller van ons verhaal, dat maakt het persoonlijk. Dat persoonlijke is ook de sleutel tot het verstaan van het eigene van ieder.

Voor ieder van ons is er een eigen weg, een persoonlijke levenspraktijk. Soms ligt die zomaar klaar, maar meestal moet een mens daar naar zoeken. Op zoek gaan naar je diepere drijfveren, die ons verlangen opnieuw richting kunnen geven. Dat is een proces van bewust worden, vaak van je eigen binnenkant van wat zich daar allemaal afspeelt aan welkome en minder welkome gevoelens.

Er zijn allerlei vormen voorhanden waarmee je zo'n proces van verdieping en bewustwording kunt aangaan. Mediteren, dansen, schilderen en schrijven*. En wat als je op zoek wilt gaan naar die diepere dimensie in je leven? Als je wilt ontdekken hoe je geloofsweg zich gaandeweg in je leven heeft ontwikkeld? Hoe de goddelijke werkelijkheid zich in jou ontvouwt? Dan kun je terecht bij de verhalen uit de bijbel of uit de (mystieke) traditie: de psalmen, Augustinus, Eckhardt, Etty Hillesum... Daar kun je lezen hoe mensen een geestelijke weg gaan. Ze nodigen je

Zomernummers 4 x

Zoals gebruikelijk komt *Doopsgezind NL* tijdens de zomermaanden met een iets dunner blad uit. In plaats van 12 pagina's zijn het er 8.

Naast de vertrouwde rubrieken treft u speciaal voor de zomer geselecteerde artikelen aan. Een goede zomer toegewenst!

De redactie

uit om je eigen woorden te formuleren voor jouw geloofs- en levensweg. Met als uiteindelijk doel: ontmoeting, ontmoeting met onszelf, met elkaar, met God.

* Een methode voor het schrijven van levensverhalen en geloofsverhalen staat beschreven in: *Werken met spiritualiteit*, door Kitty Bouwman en Kick Bras, Uitgeverij Ten Have 2001.

Ds. Christine Schlette is predikant van de Vereenigde Doopsgezinde Gemeente Haarlem.

Toneelstuk over Anne Zernike

Op 25 september 2011 gaat in de **Vermaning van Holwerd** het toneelstuk 'Anne Zernike, de eerste vrouw op de kansel' in première. Dit nieuwe toneelstuk is in het kader van het doopsgezinde jubileum- en gedenkjaar 2011 geschreven door Korneel Roosma – de Vries. Het stuk wordt door haarzelf voor het voetlicht gebracht.

Het toneelstuk over het leven en werken van Anne Zernike zal na de première worden opgevoerd vanaf 1 oktober 2011 tot april/mei 2012 op diverse plaatsen in het land.

Bij elke uitvoering van het programma wordt Korneel Roosma – de Vries ondersteund door haar man Sikke R. Roosma. Hij verzorgt de aankleding van het toneel, beeld en geluid.

Hebt u vragen of wilt u meer informatie, neem dan contact op of surf naar de website.

- telefoon: 058 – 2574808
- mail: info@annezernike.nl
- website: www.annezernike.nl

Menno fietstocht 2011: van Witmarsum naar Bad Oldesloe

Zeventien fietsers gingen op stap. 'Al fietsende, rustende en reizende kan je heel wat afpraten, filosoferen en luisteren,' schrijft Mieke Hennis in haar verslag. Zie p. 6.

Zomerserie: Mijn favoriete boek

Doopsgezind in een zwart jurkje

Marijke Laurens

Na haar schooltijd trekt Rhoda Janzen (1963) de deur van haar mennonitische jeugd in Californië stevig achter zich dicht om de wijde, seculiere wereld van wetenschap en literatuur in te stappen. Maar op haar 43ste is ze weer thuis om bij te komen van een ernstig auto-ongeluk en haar mislukte huwelijk met een man die haar verlaten heeft voor ene Bob, die hij heeft leren kennen op gay.com. Met veel humor beschrijft ze de levensstijl ('strijdbare soberheid') van haar ouders, waardoor ze als schoolkind zo'n onpopulair buitenbeentje was: geen hippe lunchtrommeltjes, eindeloos verstelde kleren en niet mogen dansen – hoewel dat laatste soms goed uitkwam... En ach, na al die jaren zijn de *kartoffelsalat* en de *borsjtj* van haar moeder opeens zo smakelijk, dat ze als 'Recepten voor Eten om je voor te Schamen' in Janzens boek mogen staan.

Wij mennonieten

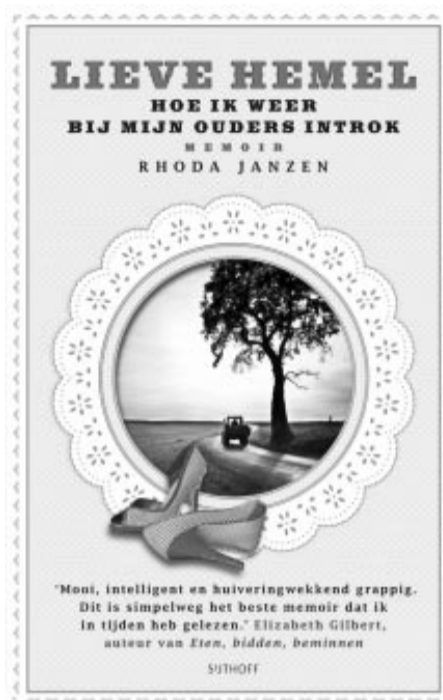
Het verblijf bij haar familie doet goed en al gauw neemt ze enthousiast deel aan het menniste sociale leven. Toch blijft ze zich ergeren aan de patriarchale opvattingen van haar broers en

evenmin laat ze zich een nette huwelijkskandidaat aansmeren, ook al bezit die een tractor. Maar ze voelt zich wonderwel thuis in de nuchtere en blijmoedige cultuur van haar ouders, die immers ook bij haar identiteit hoort. Vandaar dat ze onbekommerd durft te vertellen over hoe 'wij mennonieten' in het leven staan.

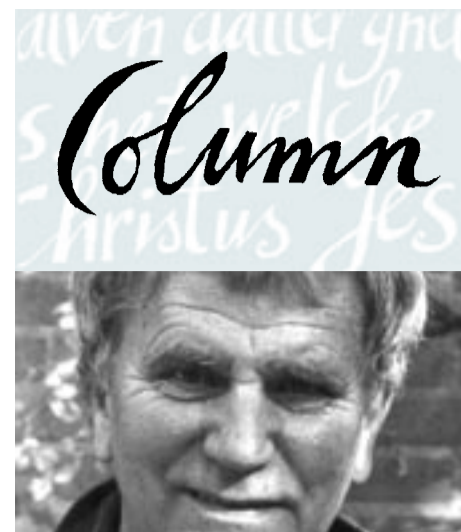
Bestseller

In Amerika en Engeland is 'Mennonite in a little black dress' een bestseller; Janzen (ze is docent *creative writing*) schrijft inderdaad erg vlot en trendy ('Duh!'). Ze neigt niet tot theologische diepzinnigheden: ook in Amerika gaan daden woorden te boven. Maar haar anekdotes zijn veelzeggend, juist omdat ze zo alledaags of zelfs regelrecht plat zijn. De kracht van haar boek is dat het zich laat lezen als een 21ste- eeuwse, menniste versie van de gelijkenis van het verloren kind, dat na een wild leven gewoon weer thuis kan komen. Hilarisch is verder de bijlage over de geschiedenis van de Noord-Amerikaanse mennonieten (geen amish!), die ooit in de Oekraïne benijd werden om hun rijtuigen. Aardig voor leesclubs is ten slotte de lijst met discussievragen bij dit

boek, al zijn ze soms erg sturend. Al met al een zeer herkenbaar en amusant verhaal, dat wel degelijk ergens over gaat. Het is alleen jammer dat de sterke Amerikaanse titel verwaterd is tot een ielig kreetje als 'Lieve hemel'. 'Mennist in minirok' zou de lading toch echt beter dekken.

Rhoda Janzen, 'Lieve hemel. Hoe ik weer bij mijn ouders introk'. Sijthoff-Amsterdam 2011, ISBN 978-90-218-0468-2. Oorspronkelijke titel: 'Mennonite in a little black dress' (2010). Prijs €14.49

Een Griek

Jaap Gulmans

Ooit Jezus ontmoet? Kom langs, drink hier een koel glas Griekse retsina en ik zeg je eerlijk, hoe ik hem in levenden lijve wilde tegenkomen. Ik zag Hem doodgewoon in het wijkgebouw van de hervormden in de Javastraat in Amsterdam-Oost. Als je daar op zondagmorgen binnenkwam, dan speelde hij flauw-glimlachend voor een dertigtal zielen de sterren van de hemel. Na afloop van de plechtige trias gebed-lied-verkondiging schoof hij zwijgend aan bij de koffiedrinkende christenen en begon dan de parabel van Jezus aan de bijna-verzadigden opnieuw uit te leggen. Maar nu scherper, speelser. Leniger. Ademloos zag ik het gebeuren: Jezus redivivus aan de Douwe Egbertskoffie in oost. Wat je zoekt, dat vind je. Inderdaad, dat zei Hij. Tien weken camperden wij in Griekenland en Italië. Op een avond aten we bij een Grieks echtpaar. Op een of andere manier had de man voor mij iets fascinerends. Vanaf het begin.

Op zeker moment vroeg ik hem, hoe hij de Griekse economische crisis bekeek. Waren de Grieken lui, verwend? Moest de Griekse broekriem vijf gaatjes kleiner? Hij antwoordde mij zoals Jezus de rijke man antwoord gaf, met een parabel. Dat wil zeggen: met een parallelverhaal met een pointe. Een ánder verhaal, dat richting geeft aan een antwoord op de vraag.

De Griek zei: 'Een broer van mij raakte verslaafd aan drugs. Hij maakte veel schulden, op den duur kwam hij in de gevangenis. Wij, zijn broers, bezochten hem geregeld. Ik zag ook hoe hij in de gevangenis bezocht werd door een man, die ik niet kende en die steeds vaker bij hem kwam. Ik vertrouwde het niet. Hij noemde zich vriend van mijn broer en allengs werd hun vriendschap solider. Hij bleek rijk te zijn en beloofde hem: 'Ik haal je uit deze bajes, ik betaal je schulden, ik zorg dat de rechter je vrijspreekt. En we maken een contract: jij betaalt mij in zoveel termijnen het geleende terug. En als dat niet lukt, dan krijg ik van jou de twee boerderijen, die jij gekregen hebt uit het familiebezit.'

En m'n broer ging akkoord. Hij kwam vrij, begon z'n leven opnieuw en ging, zoals afgesproken, terugbetalen. Maar dat lukte van geen kanten. De termijn was te kort, het bedrag te hoog. Dus zei de vriend, dat het nu zijn beurt was. En de rijke eigende zich de twee boerenplaatsen toe en liet de ex-verslaafde berooid achter. Mijn Griekse gastheer had gesproken. Hij keek mij aan: Griekenland moest op de knieën voor het rijke Duitsland en Holland, de broodmagere Griekse kip moest in een mum van tijd gouden eieren leggen. Dat was de pointe. Ja, ik snapte het. Ik nam nog een slok retsina en dacht: deze parabel blijft mij bij. Sprak Hij niet als een Profeet-onder-ons?

Leeswerk (boeken)

Steen

Verdriet kit al mijn krachten samen, zodat ik roerloos word als steen. Mijn hele wezen wordt materie, een ondoordringbaar star mysterie, o sla de rots, opdat ik ween.

Martin Maassen

'Steen' is een van de ruim honderd gedichten die de dichteres M. Vasalis (pseudoniem van Margaretha Drooglever Fortuyn-Leenmans, 1909-1998) ons tijdens haar leven naliet. Uit de drie bundeltjes die verschenen in 1940, 1947 en 1954 wordt met regelmaat geciteerd. In kerken, leeskringen of op poëzieavonden, Vasalis duikt op. Dat heeft in de eerste plaats te maken met de zeggingskracht van haar werk dat een breed publiek blijft aanspreken, getuige ook de enorme hoeveelheid herdrukken van haar bundeltjes. Prachtige eenvoud. Veel melancholieke, mystieke pareltjes die volgens Vasalis 'kersvers' moesten zijn, want anders deugden ze niet. Zo zijn er tijdens haar leven nogal wat gedichten gesneuveld, extreem kritisch als zij was. Gelukkig konden de erfgenamen in 2002 nog 53 gedichten publiceren uit haar nalatenschap in de bundel 'De oude kustlijn'. Net als de dichter Hans Andreus komt Vasalis daarin met een wondermooi laatste gedicht onder de titel 'Sub Finem':

Door een paar mensen gekend...

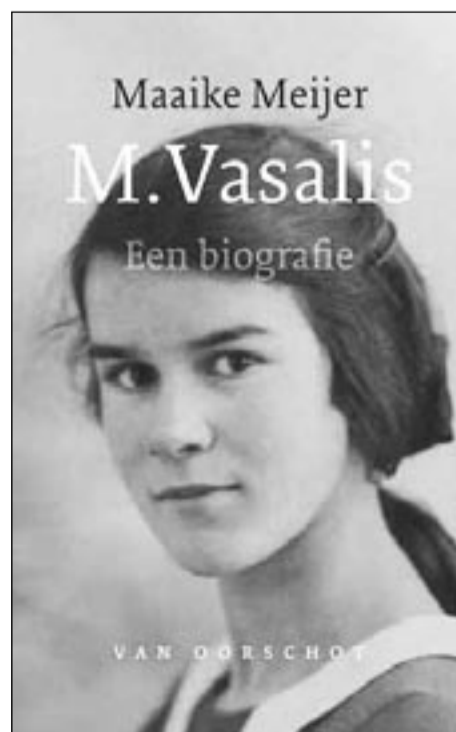
En nu nog maar alleen het lichaam los te laten – de liefste en de kinderen te laten gaan alleen nog maar het sterke licht het rode, zuivere van de late zon te zien, te volgen – en de eigen weg te gaan.

Het werd, het was, het is gedaan.

Fundamentele thuisloosheid

Wil je van iemand van wie de gedichten zo tot de verbeelding spreken weten hoe haar leven in elkaar zat? Maaike Meijer, hoogleraar genderstudies aan de Universiteit van Maastricht, beantwoordde deze vraag met een meer dan volmondig 'ja', getuige haar biografie van 967 bladzijden. Maaike Meijer geeft een aardig beeld van het leven van Vasalis als een vrouw die als (kinder)pschiatr, moeder en vriendin intens bij andere mensen betrokken was. Een kwetsbare vrouw die volgens Meijer 'vaak last heeft van een fundamentele thuisloosheid'. Een vrouw ook die haar privéleven zeer afschermdde, ondanks haar intense contacten met een schier onnoemelijk aantal publieke figuren. Zo levert vooral de beschrijving van haar contact met Gerard Reve veel moois op. Reve beschrijft Vasalis in een brief aan haar uit 1966 als de 'bijna anonieme dichteres van de Drie Bundels in Een Kwart Eeuw, moeizaam bezig zielszieke mensen beter te maken'. Vasalis raakt als vriendin en als getuige-deskundige betrokken bij het Ezelsproces dat Reve uiteindelijk een vrijspraak oplevert. Het is de verdienste van Meijer dat zij die contacten ontrafelt. Maar daar staat tegenover dat zij er wel erg veel woorden voor nodig heeft. Van het principe

'schrijven is schrappen' heeft zij helaas niet gehoord. Ook is het ronduit storend dat Meijer aan *Hineininterpretierung* doet. Zo probeert zij Vasalis in een linksige, feministische hoek te duwen. In dat 'toedichten' is de biografie helaas onprofessioneel. Dat levert de nodige ergerniswekkende passages op in vaak slecht Nederlands. Wat zou Vasalis hier allemaal zelf van gevonden hebben? In een brief aan Reve schreef zij: 'Ik hoef helemaal niet begrepen te worden, maar wel door een paar mensen gekend'. Het zijn er door deze vuistdikke biografie meer dan een paar geworden...

Maaike Meijer, *M. Vasalis. Een biografie* is verschenen bij uitgeverij Van Oorschot. ISBN 9789028241497. Prijs: €35.

Interview

missie en hij zat met de vakbonden in verschillende overlegorganen. Hij was voorzitter van de Beroepscommissie Administratief Personeel in het Dagbladbedrijf. Op een gegeven moment raakte hij echter overspannen en moest om gezondheidsredenen vervroegd uit het bedrijf stappen. 'Frans vond het moeilijk om het familiebedrijf los te laten', zal Hansje tijdens het gesprek zeggen. 'Maar toen heb je de beslissing genomen, van de ene dag op de andere'. Daarna kwam er meer tijd om zijn kerkelijke betrokkenheid vorm te geven. Frans was voorzitter van de kerkenraad van Haren, voorzitter van de GDS (Sociëteit van doopsgezinde gemeenten in Groningen en Drenthe en Ost-Friesland), lid van de BR, voorzitter van de Groninger Provinciale Raad van kerken, bestuurslid van de SOS telefonische hulpdienst Groningen/Drenthe, bestuurslid van Bijzondere Noden, bestuurslid van de Stichting Oecumenische Hulp in Utrecht (het latere Kerk in Actie van de PKN) en lid van de Raad van Toezicht van de Stichting Vluchtelingen in Den Haag. Inmiddels is Frans met al deze bestuurlijke activiteiten gestopt.

Cursief

Hanengekraai

Ruth Winsemius

Trouw bericht: 'Den Helder wordt geteisterd door luidruchtige hanen. Althans, dat menen tientallen inwoners van de dichtbebouwde wijken in de gemeente. Tijd voor de gemeente om een 'haanverbod' binnen de bebouwde kom in te stellen. Nog voor het einde van het jaar moet de natuurlijke verkondiger van het ochtendgloren tot het verleden behoren.' Alleen als de eigenaar van een haan kan bewijzen dat zijn haan niet boven de 50 decibel uitkomt, mag het beestje blijven. Arme haan die zich niet aan de door de mens bepaalde geluidsnorm houdt.

Geluidshinder. Wanneer is daar eigenlijk sprake van? Zit het hem in de decibellen? Als stadsbewoner word je bij voortduring geconfronteerd met veel onaangename geluiden. Trams die door de bocht gieren, auto's en vrachtverkeer, vooral als je de pech hebt naast een snelweg te wonen. Telefonerende stadsgenoten die overal waar zij zich maar bevinden onbeschaamd uit de doeken doen hoe het met hen gaat. Geluidshinder? Niet als de decibellen gemeten worden. Geluidsboxen die in vrijwel alle winkels, cafés en restaurants aanstaan, omdat het koopgedrag c.q. het welbevinden van de klandizie daardoor bevordert zou worden (dat schijnt aangetoond te zijn). Loop door de Kalverstraat en je wordt op de hoogte gehouden van alle populaire deunen van vandaag. Geluidshinder? Niet als je de decibellen zou meten. Overlast van burens van wie het dag- en nachtritme tegengesteld is aan de norm. Geluidshinder? Niet als de decibellen gemeten worden. Om de haverklap feest op pleinen en in straten. De decibellen? Worden in de gaten gehouden.

Mensen die bovengenoemde overlast ervaren, moeten de stilte maar opzoeken... Door landelijk te gaan wonen (haan!!), door met vakantie te gaan naar eenzame oorden (blaffende honden!!), door mee te doen aan retraites in een klooster (klokken!!)?

Ach, er is, om het met een bekend TV-programma te zeggen, 'altijd wat'!

Deze week:

zo. 7 aug. Hand. 27:13-26
ma. 8 aug. Hand. 27:27-44
di. 9 aug. Hand. 28:1-10
wo. 10 aug. Hand. 28:11-22
do. 11 aug. Hand. 28:23-31
vr. 12 aug. Matteüs 15:1-11
za. 13 aug. Matteüs 15:12-20

Volgende week:

zo. 14 aug. Matteüs 15:21-28
ma. 15 aug. Matteüs 15:29-39
di. 16 aug. Psalm 34
wo. 17 aug. Psalm 51
do. 18 aug. Prediker 4:17-5:6
vr. 19 aug. Matteüs 16:1-12
za. 20 aug. Matteüs 16:13-20

Overgenomen uit het bijbelleesrooster van het NBG voor 2011

Frans en Hansje Hazewinkel

Levensverhalen (2)

Frans Hazewinkel: Kies het leven door je te buigen voor de Ene...

Tea G. Rienksma

'In het schilderen kan ik mijn speelse en vrolijke kant tot uitdrukking brengen,' zegt Frans Hazewinkel. We staan in het – door hem zelf ontworpen – houten huisje achter in de tuin van hun heerlijke huis in Haren. Dit is zijn atelier, met uitzicht over de weilanden. 'Ik zou hier vaker moeten werken, maar het komt er niet van,' verzucht Frans. Er zijn zoveel andere dingen die aandacht vragen.

Zijn vrouw Hansje komt erbij zitten en vult liefdevol en aandachtig aan. Op mijn vraag wie belangrijk geweest waren in het leven van Frans, noemde hij naast ds. Fleischer onmiddellijk zijn vrouw Hansje. Hansje kwam uit een harmonieus gezin en was via een vriendinnetje bij de doopsgezinde kerk terechtgekomen. 'Zij bood mij geborgenheid,' zal Frans later in het gesprek zeggen.

Talent voor leidinggeven

Frans Hazewinkel (1934) is een echter Groninger. Hij was voorbestemd om het familiebedrijf van de Hazewinkelpers (toenmalige Nieuwsblad van het Noorden) met een neef over te nemen. Maar eerst studeerde hij een paar jaar

economie en deed in alle lagen en sectoren van het bedrijf ervaring op. 'Ik ben onderaan in het bedrijf begonnen en heb alles meegemaakt in de wereld van de dagbladers. Daardoor kon ik later als directeur de gewone werknemers heel goed begrijpen. Ik voelde me ook altijd zeer betrokken bij de vakbonden. Communicatie was voor mij heel belangrijk. Het gevolg was dat ik nooit problemen had met de mensen. Leidinggeven vond ik leuk. Ik heb echter nooit op moeten treden of mijn zin moeten doordrukken. Toen ik uit dienst ging gaf een van de soldaten mij een compliment, dat ik tot op heden nog steeds als waardevol beschouw. Hij vond mij op en top een militair, maar zei dat ik altijd een mens gebleven was. Zo heb ik ook in het bedrijf gestaan'. Frans laat mij een schilderij zien van een clown, die ontspannen tegen een muurtje rust. 'Dit schilderij hing altijd bij mijn vader op zijn kantoor. Toen ik 50 werd schonk hij het aan mij. Voor mij symboliseert dit schilderij heel veel. Als directeur speel je een rol die je zo goed mogelijk probeert te spelen. Maar onder het masker zit ik zelf, ben ik de mens Frans.'

Frans Hazewinkel was ondermeer lid van de Nederlandse Reclame Codecom-

Kies voor het leven

Het geloof is een belangrijk aspect in het leven van Frans en Hansje Hazewinkel. Ze lezen samen in de bijbel, zijn stil bij de maaltijd en branden kaarsen voor zieke vrienden of familieleden. Overal liggen boeken. 'Wij leven vanuit het Oude Testament en in die traditie staat ook Jezus voor ons', zegt Hansje en Frans knikt. Samen met zijn vrouw volgde Frans de cursus Doperse Theologie in Elspeet en de cursus Vrijzinnig Leerhuis. Maar ook de gemeente is belangrijk. 'Voor mij is de gemeente geen veilige haven. Het is het zootje ongeregeld waar ik ook deel van ben – die het met elkaar moet uithouden en waar ik trouw aan ben,' zegt Frans. Hij laat een papier zien met een aantal bijbelteksten. 'Deze teksten heb ik gedurende mijn leven verzameld. Mijn lievelingstekst is uit Deuteronomium 30:15-20, Kies voor het leven, door je te buigen voor de Ene. Ik kies voor een leven waarin de Ene staat voor liefde, gerechtigheid, mededogen, vrede, trouw en hoop'. Een van de dochters miste hierbij de humor. 'Ja, die hoort er wel bij. Ik kon vroeger behoorlijk de clown uithangen,' zegt Frans. 'Je hebt liefdevolle humor, die relativeert en ontwapent en de zachte krachten in jou zijn veel meer naar voren gekomen', vult Hansje aan.

Bij het uitzwaaien staan ze dicht tegen elkaar aan. Ontroerd fiets ik naar huis terug.

Pontius' Puddle

Toeren met MENNO2011 door het Friesland van Menno

Van 14 mei t/m 3 september 2011 kunt u in Witmarsum twee exposities bezoeken (za. 13.30 - 17.00 uur of na afspraak).

De twee exposities maken deel uit van het bezinningspad **MENNO2011**.

'Doopsgezind. Mijn passie!', de eerste expositie, is ingericht in de protestantse Koepelkerk te Witmarsum, de kerk waar Menno Simons ooit als pastoor de scepter zwaaide. 'Doperse diaspora' is de tweede expositie, te vinden in de huidige Vermaning van Witmarsum.

Expositie 'Doperse diaspora' Witmarsum

De expositie 'Doperse diaspora' in de Vermaning van Witmarsum geeft een beeld van de uitwaaiering van de broederschap wereldwijd in 'verschijningsvormen', gewoonten en gebruiken gedurende vijf eeuwen. Steeds weer was het noodzakelijk om te verhuizen, als zij ergens niet langer getolereerd werden.

Zo stichtten zij nieuwe gemeenten, en behielden hun geloof en principes, hun gebruiken en hun cultuur. Zo kan de bezoeker bandopnames van het Plautdiets horen, de 'doopsgezinde taal', die oorspronkelijk gesproken werd door mennonieten die uit Nederland weggetrokken waren en via Polen uiteindelijk in Rusland terechtgekomen waren. Het is een wonderlijke menging van Gronings, Duits en Russisch. De mennonieten die vanuit Rusland naar Amerika emigreer-

den, namen hun cultuur mee en dus ook hun taal. Zodoende kunnen vandaag de dag nog steeds mennonieten die deze taal beheersen, met elkaar spreken, ook al wonen zij nu in verschillende werelddelen. Verder zijn op de tentoonstelling doperse receptuur, klederdrachten en handwerken (quilts) te zien en veelal in boekvorm te verwerven. Op de foto is links bijvoorbeeld een bijzondere quilt te zien, die de grote quilttentoonstelling 'De verbindende kracht van quilts, een

lappendeken van verhalen' begeleid heeft - nu te zien in Steenwijk. In Amerika mochten de bezoekers van deze tentoonstelling hun namen op de quilt schrijven. Bekijk de quilt maar eens van voren en van achteren en zie hoeveel namen eigenlijk Nederlands aandoen! *Fraktur* zijn er op de tentoonstelling ook te zien. Het was onder mennonieten de gewoonte om die met de hand geschreven teksten mooi te versieren. Kinderen werden er al vroeg in getraind.

DOOPSGEZIND

Mijn passie!

Foto: Bert Janssen

Portretten in de Koepelkerk, Witmarsum (2)

**Marleen Klein Nagelvoort (28),
Doopsgezinde Gemeente
Heerenveen**

Ze vindt zichzelf geen theoretisch of verstandelijk gelover, maar een 'gevoelsgelover'. Ze ervaart haar geloof binnen de Gemeente. Dat gevoel probeert ze in haar leven te weven. De Gemeente inspireert haar, ze voelt zich er thuis. Ze organiseert graag leuke dingen, zoals koken en eten met alleenstaanden en jongeren. Ze is dankbaar dat ze koster mag zijn van haar kerk, ze geniet ervan tijdens haar werkzaamheden mensen te ontmoeten. En ze geniet ook van de gebouwen, haar kerktuin en haar kerktuindieren.

Doop op belijdenis: 20 april 2003, DC Heerenveen, ds. H. Klein Nagelvoort

**Betty Lavooij-Janzen (62),
Doopsgezinde Gemeente
Den IJp-Landsmeer**

Betty werd doopsgezind omdat ze in dat geloof en die traditie is opgegroeid. Ze blijft doopsgezind, omdat ze de manier van geloven, leren en dienen zeer waardeert. Haar voorouders kwamen uit de Oekraïne, zij vluchtten in 1924 naar Canada. Eén grootvader diende in het leger van de Tsaar als ziekenbroeder, als vervangende dienstplicht. In Canada werd hij predikant en heeft hij Betty en haar man getrouwd. Ze voelt het als een gave dat ze andere mensen kan laten genieten van muziek, als organist en koorleider.

Doop op belijdenis: 5 juni 1966, Leamington (Ontario, Canada), Rev. J.C. Neufeld

DOOPSGEZIND

Mijn passie!

Foto: Bert Janssen

Doopsgezinde Gemeente Heerenveen: multifunctioneel

Zo'n 250 jaar geleden waren er drie doperse gemeenten in Heerenveen, die uiteindelijk bij elkaar zijn ingestapt en in 1762 een nieuwe kerk hebben laten bouwen. Deze kerk is in 1968 veranderd in een multifunctioneel centrum, waarbij de preekstoel en de kerkenraadsbanken zijn verwijderd. De zitbanken werden vervangen door stoelen. In 1988 is het gebouw gerestaureerd en geworden zoals het er nu uitziet.

De gemeente is met ongeveer 180 leden en vijftig belangstellenden bijzonder actief. Er zijn twee grote zusterkringen en een broeder/vriendenkring, een koor, twee gespreksgroepen, een levendige zondagschool en twee kleine jongerengroepen.

Eén keer in de twee jaar wordt een adventspel geschreven, geregisseerd en opgevoerd door gemiddeld vijftig mensen uit de doopsgezinde gemeenten van Heerenveen en Tjalleberd, en uit de Baptistengemeente van Heerenveen waarmee wordt samengewerkt. Ook zijn er regelmatig bijzondere diensten, zoals de openluchtdienst in de bosjes bij de Tjonger.

Heerenveen en Tjalleberd behoren tot de initiatiefnemers van het Studiecentrum Ring Akkrum. Verder werkt Heerenveen met de doopsgezinde gemeenten Drachten en Leeuwarden samen in het Groot Gemeentelijk Overleg.

Predikant: ds. Henk Klein Nagelvoort

Doopsgezinde Gemeente Den IJp-Landsmeer:

Op 17 oktober 1549 werden de dopers Jacob Claesz. uit Landsmeer en zijn vrouw Cecilia Jeronimus uit Wormer terechtgesteld in Amsterdam vanwege hun geloof. Van het begin van de gemeente is verder bekend dat de eerste dienst in Den IJp plaatsvond op 28 juni 1566, onder leiding van broeder Arend Jz. De gemeente was aan het einde van de zeventiende eeuw een van de initiatiefnemers van de Zonsche Sociëteit, die haar naam dankte aan het kerkgebouw 'De Zon' aan het Singel in Amsterdam.

Naast de gemeente in Den IJp (een gemeente van de 'Waterlandse' stroming), die nog steeds op dezelfde plaats samenkomt, zijn er in Landsmeer waarschijnlijk nog twee gemeentes geweest: een 'Friese' gemeente en een gemeente van 'Huislopers' (vergelijkbaar met de Oude Vlamingen). Rond 1670 verdwijnen deze gemeentes en wordt gesproken van de gemeente 'Den IJp en Landsmeer'. De huidige vermaning uit 1988 is de vierde op deze plek. De gemeente komt om de week samen. Naast de voorganger werkt een liturg (een gemeentelid) mee aan de dienst. Tijdens het winterseizoen is er een kindernevendienst. Daarnaast zijn er andere activiteiten zoals een zusterkring, een broederkring, een doopsgezind zusterkoor en een jaarlijkse bazaar. De gemeente telt zo'n veertig leden en twintig belangstellenden.

Predikant: ds. Tom Rijken

Jaap Schiere met de Midden-Amerikaanse bezoekers voor het Vredespaleis in Den Haag

tijd is voor poffertjes. Emma, internationaal strafrechtjuriste vertelt hen over de gerechtshoven, die Den Haag tot de stad van vrede en recht maken. Dan is het tijd voor een ontspannende duik in zee.

Uitwisseling informatie en gedachten

De volgende dag, na een nacht logeren bij enkele gemeenteleden, gaan ze verder met hun rondreis. Die reis voert langs Aalsmeer, Amsterdam, Uithuizen, Emden, Drachten, Almere, Breda en Leiden.

Emden is bijzonder. De Johannes a Lasco bibliotheek verheldert veel over de radicale reformatie; de naamgever was een vriend van Erasmus. Wat is de wereld waarin Menno opereerde? Het is een hoogstandje, samen met de leden van de doopsgezinde gemeente in Emden vat te krijgen op de context van de radicale reformatie. En dan de vertaling naar de eigen situatie; in Midden-Amerika, in Nederland.

In **Drachten**, waar acht gemeentes uit Friesland aanwezig zijn, brengt Miguel, directeur van het Bijbelinstituut in Honduras – voortraject voor het Seminarie – het project in San Pedro Sula ter sprake, waar met veel creativiteit kleine handeltjes ontstaan om de grote armoede in de illegale wijk langs de rivier te verlichten. WereldWerk collecteerde ervoor in 2008.

Denis, jeugdwerker in Honduras, doet zijn verhaal in **Almere**. Hij werkt met jeugdbendes en probeert samen met jongens, die meestal een gevangenisstraf hebben uitgezeten, een toekomst met perspectief op te bouwen. Weet u het nog, het doel van de kerstcollecte van 2010?

In **Aalsmeer** is het vrouwenhuis van Ruth in Santa Rosa de Copán het onderwerp van gesprek. En Raphael, decaan van het doopsgezind Seminarie in Guatemala City – dat is het Seminarie voor

heel Midden-Amerika – wisselt tijdens de ontmoeting met predikanten, lekepredikers en het ANDPV-bestuur met hen van gedachten.

Een ander hoogtepunt is het congres **Just Peace** aan de Vrije Universiteit, waar de groep een dag is en waar zij spreken met Fernando Enns. Een belangrijke ontmoeting, omdat onze gasten in die thematiek meedenken.

Wederkerigheid

Zo is deze tour een vruchtbare uitwisseling van informatie, ideeën en gedachten. Wij horen uit de eerste hand over projecten, die wij vanuit WereldWerk steunen en kunnen er vragen over stellen. Zij hebben ons veel te bieden uit hun ervaringen in een andere maatschappij. Steeds is er het gesprek: wederkerigheid.

Wij op onze beurt hebben wat aan anderen te vertellen. Pure rijkdom!

Met dank aan Jaap Schiere en Clara Wesselink

Midden-Amerika ontmoet Nederland v.v.

Nelleke Kan - van Dishoeck

Op 30 juni zitten rond de tafel in de koffiekamer van de Haagse Verma-ning een kleine twintig broeders en zusters. Er is een heerlijk maal bereid door Elze en Sjoukje en het gesprek is levendig. Niet iedereen kent elkaar, dus er is veel te vertellen. Wie ben jij? Waar ben je mee bezig en wat heb je gedaan? Hier ontmoeten leden van de Haagse gemeente een zuster en drie broeders uit Midden-Amerika.

Jaap Schiere toert met hen rond door ons land en eventjes ook door Duitsland. Ondina leidt een gemeente in Honduras; ze is actief in het vrouwenwerk en ze bekommert zich om ouderen. Die worden in toenemende mate aan zichzelf overgelaten, omdat hun

kinderen naar de VS vertrekken in de hoop daar een baan te vinden. Vaak lukt dat niet, dus geld sturen is er niet bij en voor hun ouders zorgen ook niet. Officieel hoort de overheid iets voor hen te doen, maar dat gebeurt niet. Mensen als Ondina blijven steeds maar aan de bel trekken om het stadsbestuur op hun wettelijke plichten te wijzen. Langzaam maar zeker krijgt ze iets in beweging. Maar ondertussen? Haar gemeente heeft meer dan een jaar een man in hun kerk gehad. Ze schermde een hoekje af waar hij kon slapen en elke dag bracht iemand anders hem eten. Dat is nog eens letterlijk je naaste dienen. Aan het begin van de middag zijn ze aangekomen en heeft Clara hen meegenomen langs het Binnenhof en nog wat highlights in het centrum, tot het

Enquête duurzaamheid in doopsgezinde gemeenten: Aalsmeer, Utrecht en Steenwijk koplopers

Jan Joost Kessler en Pieter van der Wijk

De Stuurgroep Duurzame Ontwikkeling (SDO) heeft als één van haar taken het informeren en adviseren van gemeenten, broeders en zusters over duurzaamheid in het leefmilieu. Als aanzet tot inspiratie en uitwisseling van goede voorbeelden is een enquête gehouden om te weten hoe doopsgezinde gemeenten inhoud geven aan het thema duurzaamheid. Een kort overzicht van de resultaten, vooral ook ter informatie van gemeenten die nog een aantal stappen kunnen zetten.

Wij zijn verheugd dat 37 gemeenten de enquête hebben ingevuld. Allereerst valt op dat er onder de inzenders grote verschillen zijn. Een klein

aantal gemeenten doet weinig aan duurzaamheid en vindt het geen prioriteit. Verreweg de meerderheid vindt duurzaamheid heel relevant, maar veel gemeenten geven ook aan er niet voldoende aandacht aan te geven. Vaak wordt opgemerkt dat (het invullen van) deze enquête al heeft gestimuleerd tot verdere stappen. Koplopers zijn de gemeenten Aalsmeer, Utrecht en Steenwijk. Zij hebben de meeste vragen met 'ja' beantwoord, en zullen een passend geschenk ontvangen.

Monumentstatus belemmering eigen duurzame energie

Het hoogst scoren de onderwerpen duurzaam inkopen (vooral fair trade en/of biologische producten zoals koffie en thee) en het gebruik van spaarlampen. Nog maar weinig gemeenten

gebruiken duurzaam papier. In totaal vier gemeenten doen mee als Fair Trade gemeenten. Ongeveer 25% van de gemeenten heeft een rekening courant bij een duurzame bank, en ook doen veel gemeenten aan duurzaam sparen of beleggen. Ongeveer een derde van de gemeenten gebruikt natuurstroom of groene stroom. Eigen duurzame energie (zoals zonne-energie) scoort laag; hierbij wordt de monumentstatus van het gebouw genoemd als belemmering. Bijna de helft van de gemeenten besteedt regelmatig aandacht aan duurzaamheid in de liturgie, soms ook als hoofdthema van een viering. Opvallend is dat driekwart van de gemeenten lokale duurzaamheidsinitiatieven ondersteunt, zoals voedselbank, vluchtelingenwerk, en daklozenopvang. Veel gemeenten besteden ook aandacht aan

mondiale duurzaamheid, via doopsgezind Wereldwerk, Kerk in Actie of eigen projecten. Eén gemeente heeft zijn eigen mondiale voetafdruk gemeten en voor 2011 als doel gesteld deze met 10% te verminderen.

Wij zijn als SDO verheugd dat de meerderheid van de gemeenten duurzaamheid belangrijk vindt, maar zien ook dat veel gemeenten nog niet goed weten hoe dit in daden om te zetten. Wij willen als SDO hierin een rol spelen, door uitwisseling actief te bevorderen. Deze enquête was een eerste stap.

Meer resultaten en nuttige tips op de SDO-website:

<http://sdo.doopsgezind.nl/>

Najaarsconferentie

Najaarsconferentie Doopsgezind WereldWerk in het Doopsgezind Broederschapshuis Schoorl

Data: 8 en 9 oktober 2011

De jongeren beginnen vrijdagavond 7 oktober.

Thema: 'Beeldig Geweld; taal - media - religie

Bram Grandia, hoofd van het IKON-Pastoraat in Hilversum, geeft een workshop 'Over woekeren met talenten en het aflachten van tegenstanders' naar aanleiding van

Lucas 19:11-28

Meer informatie:

www.dgwereldwerk.nl

Menno fietstocht 2011 (10 – 19 juli 2011)

Verslag van een meegaande eigen-wijze trapgast

Mieke Hennus

Route: van Witmarsum naar Groningen, vandaar naar Leer, Wilhelmshaven, via bos en beemd naar Hamburg en tot slot negen dagen later: Bad Oldesloe. We bezochten op de eerste vrije dag Stade en Buxtehude; op de 2e rustdag bevonden we ons in Hamburg.

Zondag 10 juli 09.00 uur: bij het Menno Simons monument in Witmarsum onthullen we een plaquette met het verhaal over de jonge lindeboom die daar dit voorjaar werd geplant. Er worden Ierse pelgrimswoorden als zegen meegegeven, die gaan over de weg, de wind, de zon en de zachte buien... Terwijl het thuisfront wordt geteisterd door een onophoudelijke stroom regen, hebben wij overigens vrijwel steeds schitterend (droog) fietsweer!

Ik had me voorgenomen tijdens deze tocht stil te staan bij wat me beweegt: Vertrouwen en dan met name op God, in God, in het goddelijke... in kunnen en durven ervaren dat het goede ook wel tot stand komt zonder dat je je als mens zo verschrikkelijk uitslooft, regelt en organiseert. Is dat vertrouwen op de werking van de Geest?

Ik heb me gelaafd aan de ontmoeting met de 17 tochtgenoten en de lieve zorgzame broeders en zusters onderweg: in Buitenpost, Noordhorn, Groningen, Sappemeer, Leer en Hamburg-Altona. Al fietsende, rustende

en reizende kan je heel wat afpraten, filosoferen en luisteren. Alle tijd, want de route en de rest wordt geregeld. Vertrouwen in jezelf? Toch maar gewoon gaan – na goede voorbereidingen: wat extra trainen, fiets in orde, zadel vernieuwd, kleding geselecteerd, bekleding overzichtelijk, en de hoogst noodzakelijke pleisters en pillen, bandenplaksetjes en zonnebrandcrème. Vertrouwen in elkaar? Tijdens het fietsen blijkt concentratie van cruciaal belang: ogen op de weg, opletten en signalen doorgeven aan elkaar: glas op de weg, tegenliggers, afhakers, mooie flora in de berm en stiltegebieden. Achterblijvers oppeppen, hardtrappers wat afremmen. Ik begin iets te snappen van Tourrijden: elkaar meenemen, gaten dichtrijden, van die concentratie word je leeg in je kop: het is me gelukt!

Toevallende hoogtepunten

Afwachten of organiseren? Als echte regelaar schiet ik vaak in de overorganisatie. Wonderlijk zijn dan de 'mij toevallende' hoogtepunten van de reis: afgedwaald in een kale straat vind ik de werkplaats van een jonge viool'baumeesterin', die mij zo maar dure hars meegeeft en zegt dat ik eenmaal thuis maar moet betalen. Over vertrouwen gesproken! Toevallig 's avonds een kerk binnengaan en jezelf dan in een benefietconcert bevinden. Een WC onderweg, als je zo hoog nodig moet. Een gezamenlijke intense stilte op een open

Bad Oldesloe:
We stappen even af. Volgens de gedenksteen naast het pad zou Menno Simons hier begraven liggen.
FOTO:
LIENEKE ARKESTEIJN

Bad Oldesloe:
Mennokate met de lindeboom.
FOTO:
KEES SCHEIJGROND

plek in het veld; een vogel, die voor jou een hemelse boodschap zingt, een bloem of een boom die je oog treft en rustsignalen geeft.

Waar is God

Waar is God, waar is toeval, wat is geluk? Wat is toe te schrijven aan eigen werkzaamheid, eigen regelwerk of wat aan Gods zorg om de wereld? Gods zorg om de mensen en in het bijzonder om mij?

Dat laatste vind ik het moeilijkst: daarvoor acht ik God te groot en te groots. Of moet ik het omdraaien: in principe is God overal en voor iedereen, als ik mijn oog maar richt en mijn oor maar neig? Bewaart God echt in de palm van Zijn Hand zoals de zegen het zegt? Zou je dan ineens niet meer in de handpalm zijn als je wordt aangereden of was gevallen door een scheur in het asfalt of een tak in je wiel? Ik houd het op ver-

trouwen in het 'bijbelse systeem': wanneer ik wil zien en wil zoeken, merk ik dat er van alles om mij heen van chaos naar orde wil reiken; van lawaai en onrust naar stilte en aandacht wil opschuiven. Maar daarvoor is een vorm van overgave toch wel onontbeerlijk: van enerzijds zelf keihard trappen, je aan de andere kant laten voorttrekken door het peloton met die eigen geest! Bij de aankomst bij Mennokate en de eeuwenoude lindeboom kwam de verbinding tot stand met de jonge lindeboom van Witmarsum: eeuwen overbrugd, kilometers geschakeld van uittocht naar hartstocht. Menno is de held, wij hebben hem geëerd door de 10-daagse uitdaging aan te gaan.

Nu maar weer verder werken aan onze tijd en onze wereld. Met veel dank aan alle tochtgenoten, aan de kop- en staartmannen en -vrouwen voor hun goede zorgen. Aan God voor de orde en rust, de leegte en de stilte, én het gevoel geleerd te hebben te vertrouwen op die Geest.

Mede uit naam van zeventien zeer voldane doopsgezinde trapgasten.

Van 14-23 augustus wordt de route opnieuw gereden door een andere groep.

ZAANDAM

Suggesties 'vredeswerk in het dagelijks leven'

Doopsgezinde Gemeente Zaandam

De 10 Bezint eer gij begint geboden

1. Word je boos? Begin ermee om uitleg te vragen.
2. Benadruk het positieve en blijf niet hangen in het negatieve.
3. Kijk naar wat er goed gaat en hoe je dat kunt versterken.
4. Pas op voor 'halve waarheden'.
5. Neem niet het probleem, maar de mogelijkheid als startpunt.
6. Heb je een aanmerking? Vertel dat eerst aan de 'boosdoener'.
7. Vermijd het woord 'maar...'
8. Haal geen 'oude koelen' uit de sloot.
9. Verplaats je eens in de situatie van een ander.
10. Check regelmatig of de ander je nog kan volgen.

Kaartje, uitgedeeld in Zaandam.

Marius Romijn

Werken aan vrede wordt dikwijls opgevat als het verkondigen van inzichten en organiseren van of meedoen aan acties om de wereld te verbeteren. In kerkdiensten hoor ik vaak uitlatingen als: 'We moeten de marginale mensen steunen'. Allemaal waar en goed. Even belangrijk lijkt het me om elkaar te stimuleren tot kleine dingen om in het dagelijks leven vrede dichterbij te brengen. Om dit in diensten naar voren te brengen, is er behoefte aan veel suggesties voor hoe je in die richting met elkaar kunt communiceren en wat je praktisch kunt doen of nalaten. In een themadienst: 'Bezint eer gij begint' in Zaandam op 3 juli j.l. hebben we 'Aandachtspunten voor een (vredes-)gesprek' naar voren gebracht. Het werden tien punten. Die hebben we op een kaartje gezet om uit te delen als geheugensteuntje. Ook een idee voor andere gemeenten?

WAGENINGEN Ambtsjubileum

Op zondag 21 augustus, 10.00 uur, zullen wij stilstaan bij het 60-jarig ambtsjubileum van onze oud-voorganger ds. Hanneke Zuidema. Na de dienst is er ruimte voor herinneringen uit haar veelbewogen leven als voorganger. Inlichtingen: Anneke Haartman, Ede, tel. 0318-610065. E: Anneke.haartman@hotmail.com. Van harte welkom in de kerk aan de Arboretumlaan/ hoek Aug. Faliseweg te Wageningen.

KORT

• Beroepen te Wieringen: ds. G.Tj. Kindt (part time), die verbonden blijft aan de Doopsgezinde Gemeente Koog en Zandijk en Westzaan.

STEENWIJK Expositie De Verbindende Kracht van Quilts

Plaats: Vermaning, Onnastraat 10, Steenwijk.

In het jubileumjaar 2011 worden deze zomer de quilts geëxposeerd die het MCC direct na de oorlog inzamelde in de VS en uitdeelde aan de vele vluchtelingen in Nederland. De expositie is nog geopend tijdens de midweken op **woensdag 3, 10 en 17 augustus**, 10.00 – 17.00 uur en op de **zaterdagen 6, 13 en 20 augustus**, 11.00 – 16.00 uur. Op de woensdagen kan men tevens genieten van een kopje koffie of thee en een vers gebakken kniepertje of koek.

18 september Jubileumviering Mennorode, geef u snel op!

De dag van de grote jubileumviering in Mennorode nadert snel! De opgaven komen gestaag binnen. Hebt u zich nog niet opgegeven doe dit dan via uw kerkenraad. Binnenkort wordt er een uitgebreid programmaoverzicht verspreid, het voorlopige programma is al te zien via www.doopsgezind.nl. De kosten voor de dag zijn € 17,50 (incl. lunch/koffie en thee).

Vrijwilligers gezocht!

Voor verschillende lichte taken worden nog vrijwilligers gezocht. Bijvoorbeeld controle bij de ingang, de weg wijzen op het Mennorode terrein. Wilt en kunt u hierbij helpen, meldt u dan aan bij het bureau van de ADS, per mail: ads@doopsgezind.nl of telefoon: 020-6230914.

Beginnende studente diergeneeskunde, 18 jaar, zoekt **woonruimte** in Utrecht. Per 1 september 2011. Graag contact opnemen met Aaltje-Clara van der Ende, acvanderende@msn.com.

Te huur (voor vakantie/retraite): een goed verzorgd **appartement** op één van de fraaiste plekken in Berlijn. Voor info: www.martinmaassen.nl Tel. (06) 42277771

Mennistje

Hier kan voor 7,65 euro uw vijfregelige advertentie staan! Plaatsing volgt na overmaking op bankrek. nr. 24.34.93.878!!

BEZOEK ONZE WEBSITE:

www.dgwereldwerk.nl

Bel voor informatie:

075-6353674

Giften: Bankrekening nr. 78 68 80 333 te Deventer

Advertentietarieven 2010:

niet opgemaakt: € 0,56 per mm aangeleverd als opnamemodel (PDF): € 0,50

Familieberichten: € 0,41

quantum 250 mm ineens: € 0,48

quantum 500 mm ineens: € 0,47

Mennistje (1 kol, 5 reg.)

basistarief: € 7,65 per regel extra: € 1,45

advertenties@doopsgezind.nl

Te koop of te huur
Centrum Emmeloord
ruim penthouse 160 m2

3 slaapkamers, balcon
vraagprijs € 333.000 v.o.n.
voor info: jonge1938@planet.nl

Op korte termijn komt er een

KAMER

vrij op Het Zonshofje.

Info vind je op [www.vdga.nl/Over ons/Gebouwen](http://www.vdga.nl/Over_ons/Gebouwen)
Heb je belangstelling, stuur dan z.s.m. een gemotiveerde brief naar:

Cie. Het Zonshofje, Singel 452,
1017AW Amsterdam

Sponsoring/Donatie gezocht

Ondergetekende en Wendy Spijkers vertrekken in Sept naar Musuma, Tanzania voor het opleiden van div mensen in het Nijerere D.D. Hospital voor donaties voor tandheelkundige materialen 127852573 t.n.v. Michel Smoorenburg, smoorenburgm@yahoo.com

Ingekomen**Ontmoeting (Open Closed)**

André Maris

Op donderdagavond 7 juli was ik in de Domkerk in Utrecht aanwezig bij een gesprek tussen Prof. Dr. Marcel Poorthuis (hoogleraar Interreligieuze dialoog in Tilburg) en kunstenaar Joseph Semah. Na een interessante inleiding door Poorthuis kreeg het publiek de mogelijkheid om met de in 1948 in Bagdad geboren kunstenaar Semah te praten. Hij groeide als zoon van een rabbijn op in Israël. Na zijn 25-ste leefde hij onder andere in Berlijn, Londen en Parijs tot hij zich in 1980 in Amsterdam vestigt. De expositie met de naam 'Ontmoeting (Open Closed)' toont drie kunstwerken beladen met symboliek. Het meest indrukwekkend vind ik de videoregistratie

van de performance die is uitgevoerd bij de opening van het project 'Next Year in Jerusalem' (2007) in de Evangelisch-Lutherischen Landeskirche in Hannover. Ze wordt geprojecteerd op de wand tegenover een zandstenen reliëf met figuren waarvan de gezichten zijn afgeslagen, als stille getuige van de beeldenstorm. We zien drie personen – Joseph Semah, een dominee en een imam – die tegelijkertijd teksten voorlezen uit respectievelijk de Thora, het Nieuwe Testament en de Koran, terwijl zij met de ruggen als het ware aaneengegroeid, elkaar voortbewegen. Ze horen bij elkaar, maar lezen ieder in hun eigen taal (Hebreeuws, Duits en Arabisch) hun heilige teksten. Met opzet niet in vertaling. Het is een soort trage dans, daar tussen bijna drie meter hoge blauwe bergen, gemaakt van papiermché; een verwijzing naar het hemelse Jeruzalem. Hoe verschillend ook in taal en rituelen, deze drie religies zijn duidelijk verwant en zullen in de toekomst samen moeten zorgen voor een leefbare wereld. Dit is wat ik zie in dit videokunstwerk.

Mennorode conferentiecentrum™
ruimte voor duurzaamheid

Een nieuwe kerk voor Mennorode;**een duurzame kerk voor ons allemaal**

Kom nu in actie en sponsor de inrichting van het kerkje van Mennorode.

Meer weten: lees het interview met Gabe Hoekema op www.mennorode.nl

Giften kunt u storten op
Triodos rekening 781329051
ten name van
B.H.C. Mennorode Elspeet

Donatus verzekert vertrouwd

Donatus verzekert kerkgebouwen en alles wat daarbij hoort. Zoals doopvonten, kanselbijkels en orgels. Ook voor vrijwilligers en werkers in kerkelijke dienst hebben we passende verzekeringen. Donatus is een betrokken specialist. Klein genoeg om u persoonlijk van dienst te zijn. Groot genoeg om met een gerust hart uw verzekeringsbelangen aan toe te vertrouwen. Donatus is een onderlinge verzekeringsmaatschappij zonder winstoogmerk. Samen met u zorgen we ervoor dat wat waardevol is, behouden blijft voor onze kinderen en hun kinderen en hun kinderen...

Donatus

www.donatus.nl tel. 073 - 5221700

backstage

Niet met 1-Click-Shopping

Marius van Hoogstraten

Toen ik een paar jaar geleden meer naar de kerk begon te gaan, woonde ik in het buitenland. Ik was als kind natuurlijk niet gedoopt. Ik vond dat jammer, want dan zou ik gewoon kunnen doen alsof ik altijd al christen was geweest. Maar zo werkt het niet: ik moest kiezen. Goed, zei ik. Dan doen we dat even. Kunnen we over vijf weken in Amsterdam een doopdienst inlassen? Dan ga ik daarna weer op reis. Maar ook zo werkt het niet bij de doopsgezinden. Ik moest een jaar(!) wachten. En dat was goed zo.

Tijdens dit jaar kreeg ik rustig de tijd om mijn belijdenis te schrijven, na te denken over wat ik nou eigenlijk geloofde en wat er nou precies anders was aan mijn leven voor en na de 'bekering'. Ik merkte dat de verschillen vrij subtiel zijn: een iets grotere bereidheid mezelf te laten corrigeren, iets minder oriënteringsloosheid, iets meer motivatie me voor vrede en gerechtigheid in te zetten.

Maar wat belangrijk was te merken, wat ik in de roes van mijn 'bekering' niet zag, is dat het heus niet zo'n fundamenteel verschil is. Er vindt, vroom gezegd, door Gods liefde wel een transformatie in ons plaats, maar het is een lange, langzame verandering. Geen 1-Click-Shopping zoals op internet.

Jezus

Ik was een paar weken geleden op een alternatieverig christelijk festival. Na een

(eigenlijk best mooie) muziek- en theater-show was er meteen gelegenheid je leven aan Jezus te geven. Veel mensen, van de voorstelling onder de indruk, maakten daarvan gebruik. Afgezien van het feit dat dit een wel erg manipulatieve manier was mensen voor het geloof te interesseren, maakte ik me een beetje zorgen om deze nieuwe broeders en zusters in Christus. Die avond namen tientallen jonge mensen het besluit hun hele leven in Jezus' handen te leggen. De volgende ochtend worden ze wakker (zonder kater, want er was op het festival geen alcohol) en vragen: wat nu? *Wat heb ik nu eigenlijk beloofd?*

In één klap je leven aan Jezus verplichten. Geen doopvoorbereiding; geen eigen belijdenis schrijven. Geen gemeente; geen dominee. We kennen allemaal wel van die 'en toen leerde ik Jezus kennen'-verhalen. Het gaat alleen maar om dat ene bekeringsmoment. En daarna? Voor het geloof kiezen is goed, maar volgens mij moeten we deze God en Haar Kerk wel even leren kennen voordat we ermee in zee gaan. Je 'leven aan Jezus verplichten' kan niet met 1-Click-Shopping. Of, om nog maar een metafoor te gebruiken: Je trouwt ook niet een uur nadat je op iemand verliefd geworden bent.

Naschrift verslag EO-Jongerendag

Helaas bleek aan het eind van de tweede aflevering over een bezoek aan de EO-Jongerendag de laatste alinea weggevallen te zijn. Om de aansluiting daarop enigszins begrijpelijk te maken, volgen hieronder ook een paar voorafgaande alinea's.

Aiko lijkt geïnteresseerd als we hem vertellen over doopsgezinden, maar je ziet in zijn ogen dat hij oprecht niet begrijpt wat we hier doen. Als we spreken van de meer realistische en down-to-earth houding die we doopsgezinden toedichten ten opzichte van het gros van de aanwezigen hier, en aangeven dat wij niet per definitie uitgaan een God die alles geschapen heeft en aanbeden moet worden, zegt Aiko: "Is dat realistisch? Dat is toch juist heel tegenstrijdig, dat jullie niet geloven in de waarheid?"

Als we met Emiel Hop praten begint hij aan het eind van het gesprek te wippen op zijn stoel, hij wil weg, de preek begint in het stadion. Ook Aiko eet opeens snel zijn broodje en lijkt weg te willen, gospelzanger Karel Krayenoord begint. Eva wil ook snel dóór tijdens het gesprek, reli-rapper Toby Mac begint, haar muziekheld. Herman vind het spannend om met ons te praten, hij beweegt zenuwachtig zijn vingers. Hij is de zaal ontvlucht. "Hij vindt de muziek te hard" zegt hij, terwijl hij naar zijn oudste zoontje wijst.

Terwijl we staan te praten met Herman wordt in de zaal een oude man op het podium geroepen, iemand die veel zendingswerk gedaan heeft in arme landen. Herman maakt aanstalten om richting zaal te gaan. "Dat is het mooiste, als mensen met passie over God praten of zingen", aldus Aiko, Eva of Herman. Het maakt niet uit, ze zouden het alledrie gezegd kunnen hebben. Ze hebben ieder hun eigen verhaal, hun eigen reden, maar alledrie één doel: het aanbidden van God. Met de tonen van Toby Mac op de achtergrond stappen we in de bus. Het was een mooie dag, met een heleboel inzichten. We zijn dichterbij gekomen, dichterbij de magie van de EO-Jongerendag. Maar tegelijkertijd begrijpen we er nog steeds helemaal niets van. Het is zo anders dan wij gewend zijn. Niet het verschil met andersdenkenden, maar de overeenkomsten met andersdenkenden is wat ons doopsgezinden bindt, vinden wij. En dat is dan, al klinkt het heel raar tegenstrijdig, gelijk het grote verschil.

Backstage is de jongerenrubriek van DOOPSGEZIND NL en heeft een eigen jongerenredactie olv Jan Willem Stenvers en Kalle Brüsewitz. Correspondentie, suggesties en tips voor Backstage: redactie Backstage, email: backstage@doopsgezind.nl

doopsgezind.nl

Naam:

Adres:

Postcode:

Plaats:

16

Noteer mij als nieuwe abonnee

Stuur bovenstaande bon in een dichte envelop naar:

DOOPSGEZIND NL
Singel 454
1017 AW Amsterdam

U betaalt na ontvangst van onze acceptgiro. **Abonnementsprijs 2011:** 67,50 euro per jaar, jongeren tot 25 jaar betalen de helft: 33,75 euro per jaar

Redactie:

Marijke van Duin, hoofdredacteur; Ruth Winsemius-Oosterbaan, eindredacteur; Henk Blom, Lieuwe Durksz, Martin Maassen, Tea Rienksma, Bart Smits, Henk Stenvers, adviseur
Illustrator: Feiko Wouda
Adviseur lay-out: Lies Kindt
Nieuws uit de Instellingen: Henk Blom
Nieuws uit de Gemeenten: Lieuwe Durksz, Jolanda Valk en Neeltje van't Hoff

Redactie en abonnementen:

Singel 454, 1017 AW Amsterdam
telefoon: 020-6230914
e-mail: DN@doopsgezind.nl
website: www.doopsgezind.nl

Kopij moet twee weken tevoren op het redactie-adres zijn. Brieven bestemd voor *Ingekomen* dienen kort en zaakgericht te zijn. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten of niet op te nemen

Abonnement

Groot letter-DOOPSGEZIND NL:
bel CBB: 0341-565499
of mail: info@cbb.nl

Hoofdredactie:

telefoon/fax: 020-6714329 (privé)
e-mail: hoofdredacteur@doopsgezind.nl

Advertenties:

uiterlijk maandag in de week van verschijnen aanbieden aan DOOPSGEZIND NL, afd. advertenties, Singel 454, 1017 AW Amsterdam; *telefoon:* 020-6230914
e-mail: advertenties@doopsgezind.nl
Druk: Banda Kollum BV, 0513-630630

agenda

- 9, 10, 11 september 2011, Menno's Pleats Nijhuizum: MennoNight (www.mennonight.nl)
- 16, 17 september 2011, Paasheuvel/ Mennorode Elspeet: MennoDay (mennoday@doopsgezind.nl)

**Het IS Weer
VOORBIJ, die
MOOLE HERFST**

